

FOTO: JAN BENGTSSON

Källpåverkad mark och källor

Kännetecken

Skog på källpåverkad mark och vid källor utgörs av fuktig eller blöt mark med avvikande, karaktäristisk vegetation och ofta utfällningar av kalk eller järn.

MÅLBILD FÖR GOD HÄNSYN

- Ska i regel lämnas orörda med en skyddszon.
- I skyddszonens yttre del kan ibland varsam naturvårdande plockhuggning utföras i avsikt att gynna lövträd och buskar.
- Körskador i eller i närheten av källan får inte förekomma. Då källor kan vara svåra att upptäcka från maskinhytten måste noggrann avgränsning och utmärkning ske under barmarksperioden. Marken fryser sällan ens under stränga vintrar.
- Källor som upptäcks bör registreras kontinuerligt i skogsbruksplan för att underlätta vid framtida planering av åtgärder.
- Dikning, skyddsdikning eller dikesrensning får inte medföra att källans vattenflöde avleds eller att källan tillförs större mängder ytvatten.
- Beakta även skogen nedströms. Den kan ha höga naturvärden, eller så kan förebyggande åtgärder behövas för att förhindra allvarliga körskador uppstår.

NATURVÄRDEN (alla måste inte vara uppfyllda)

- Ofta ett flerskiktat skogstillstånd med både löv och barr.
- Miljön gynnar arter som vill ha hög, jämn markfuktighet, hög luftfuktighet och jämn, låg temperatur.
- Försurningskänsliga arter kan gynnas och även arter med speciella krav på kalk och järn.

FOTO: BO PERSSON

Rännil från källa på kalkrik mark.

FOTO: JAN BENGTSSON

Gullpudra

Beskrivning

Källor bildas där grundvatten trycks upp mot markytan. De återfinns oftast i nedre delen av sluttningar, intill eller i botten av bäckar samt i övre änden av sluttande myrar. Jämfört med ytvattenförekomster har källor och källdråg jämnare temperatur över året, blir mer sällan torrlagda samt har högre pH-värde och mineralhalt. Detta ger upphov till en karaktäristisk källvegetation med svällande mossmattor och grönare växtlighet med större inslag av örter än den omgivande terrängen.

Nedanför större källflöden bildas oftaörtrika källmyrar och källbetingade sumpskogar, vilka oftast har mycket höga naturvärden och är känsliga för skador på mark och vatten.

Källor kan förekomma som diffusa utflöden av grundvatten (källdråg) eller mer koncentrerat som en typisk kallkälla med en vattenyta som kan vara öppen även vintertid. I båda fallen utmärks källan av en mer frodig växtlighet än man skulle väntat sig om utflödet kommit från ytligt markvatten. I och runt markanta källor och källdråg förekommer ofta utfällningar av kalk (så kallad tuff) och järn (järnockra). Källvatten är oftast inte humusfärgat (men kan vara färgat av järn) och har neutral smak eller smak av mineraler, något som kan vara svårt att avgöra om utflödet är diffust

